



MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

Adam VOJTĚCH
ministr

Praha 13. prosince 2019

Č. j.: MZDR 54753/2019-2/NL



Vážená paní veřejná ochránkyně práv,

píši Vám v reakci na Váš dopis ze dne 27. listopadu 2019, č.j. KVOP-52813/2019, kterým jste mně zaslala Vaše průběžné hodnocení vyjádření Ministerstva zdravotnictví (viz můj dopis ze dne 16. října 2019) k doporučením uvedeným ve Vaší souhrnné zprávě ze systematických návštěv zaměřených na výkon ústavního ochranného léčení.

Rád bych Vám poděkoval za zpětnou vazbu k našim vyjádřením. Když si je nyní čtu v optice Vašeho aktuálního dopisu, uznávám, že některá nejsou zcela přesná, konkrétní, dostatečně rozpracovaná tak, aby bylo zřejmé, co vše a kdy hodláme činit, a v tomto smyslu jistě nemusí vždy v čtenáři mimo okruh „zasvěcených“ vzbuzovat přesvědčení, že jsou takové záměry dostatečné pro naplnění Vašich doporučení. Také se ukázalo, že problematika ochranného léčení, respektive jeho jednotlivých aspektů, spadá do gesce celé řady útvarů Ministerstva zdravotnictví, a ne všechny byly konzultovány při zpracování našich vyjádření k Vaším doporučením.

V návaznosti na Váš poslední dopis jsme proto znovu prošli ta doporučení, v jejichž případě vznášíte připomínky k našemu minulému stanovisku, a nyní, věřím, že již za účasti všech relevantních útvarů jsme zpracovali doplňující či upravené vyjádření.

Doporučení č. 1: provést komplexní revizi právní úpravy ochranného léčení a připravit potřebné legislativní návrhy (tedy, mimo jiné, doplnit právní úpravu zabezpečení příslušných pracovišť, stanovit personální nároky na poskytovatele, právní podklad a záruky pro léčbu bez souhlasu, mechanismus přemísťování pacientů, garantované specifické podmínky pro děti)

Aktuální vyjádření: Ministerstvo zdravotnictví nemá v úmyslu připravit samostatný zákon o ochranném léčení, nýbrž má záměr zpracovat novelizaci příslušných pasáží v zákoně o specifických zdravotních službách, popřípadě dalších souvisejících právních předpisů. Všechna témata, která uvádíte (zabezpečení příslušných pracovišť, stanovit personální nároky na poskytovatele, právní podklad a záruky pro léčbu bez souhlasu, mechanismus přemísťování pacientů, garantované specifické podmínky pro děti) nám přijdou jako témata, kterými by se měla nová právní úprava zabírat. Vzhledem k potřebnému času i cyklu volebního období zpracujeme takový návrh zákona do 31.12.2021 tak, aby byl vládě předložen nejpozději do 30.6.2022.



Ministerstvo zdravotnictví, Palackého náměstí 375/4, 128 01 Praha 2
tel./fax: +420 224 971 111, e-mail: mzcr@mzcr.cz, www.mzcr.cz

Elektronický podpis - 23.12.2019
Certifikát autora podpisu :
Jméno : Eva Šadilková
Vydal : PostSignum Qualified C...
Platnost do : 29.10.2020 12:06:26-000+01:0



Doporučení č. 2: zpracovat koncepci ochranného léčení a v jejím rámci zlepšit mechanismus jeho financování

Aktuální vyjádření: Ministerstvo zdravotnictví vzhledem k nezbytné součinnosti s dalšími partnery zpracuje do 29.2.2020 harmonogram přípravy koncepce ochranného léčení, která započne bezprostředně po schválení tohoto harmonogramu, a to s cílem, aby koncepce byla dokončena v prvním pololetí roku 2021.

Doporučení č. 3: sjednotit postup poskytovatelů zdravotních služeb při hodnocení naplnění účelu ochranného léčení a přetrvávající nebezpečnosti pacienta (nabídnout vodítko pro strukturovanou úvahu poskytovatele)

Aktuální vyjádření: Ministerstvo zdravotnictví bude průběžně realizovat vzdělávání zaměstnanců poskytovatelů zdravotních služeb v risk assessmentu, a to již od počátku roku 2020. Ministerstvo zdravotnictví do 31.12.2020 zpracuje doporučení pro poskytovatele zdravotních služeb k obsahu zpráv pro soudy a procesních návrhů.

Doporučení č. 4: zajistit obnovení oddělení pro sexuologickou léčbu spádového pro severní Moravu

Aktuální vyjádření: Ministerstvo zdravotnictví usiluje o obnovení oddělení pro sexuologickou léčbu spádového pro severní Moravu v rámci Psychiatrické nemocnice v Opavě, která na tomto úkolu pracuje. Současnou překážkou však jsou nedostatečné personální kapacity nezbytné pro spuštění provozu tohoto oddělení. Tento stav není způsoben ekonomickými nebo jinými omezeními na straně nemocnice, nýbrž výlučně situací na trhu práce. Bohužel v tento moment nelze uvést žádný termín, do kterého dojde k obnovení oddělení pro sexuologickou léčbu.

Doporučení č. 5: dotovat investiční záměry psychiatrických nemocnic spojené se zabezpečováním oddělení specializovaných na poskytování ochranného léčení pro nebezpečné pacienty

Aktuální vyjádření: Ministerstvo zdravotnictví v průběhu roku 2020 připraví nové investiční programy pro období let 2021 a dále zaměřené na podporu psychiatrických nemocnic, přičemž jednou z podporovaných priorit budou pracoviště poskytující ochranné léčení.

Doporučení č. 8: připravit návrh změny zákona o zdravotních službách tak, aby obsahoval úpravu přestupku ponižujícího zacházení a nesprávného použití omezovacího prostředku





Aktuální vyjádření: Ministerstvo zdravotnictví do 30.6.2020 předloží vládě návrh novely zákona o zdravotních službách, který je v současnosti dokončován. V rámci přípravy tohoto návrhu zákona již byly zpracovány změny, jejichž obsahem je také úprava přestupku ponižujícího zacházení a nesprávného použití omezovacího prostředku.

Doporučení č. 9: připravit návrh změny zákona o specifických zdravotních službách tak, aby obsahoval vymezení předmětu a podmínek dozoru státního zastupitelství na místech, kde se vykonává ochranné léčení

Aktuální vyjádření: Ministerstvo zdravotnictví do 31.12.2020, ve spolupráci s Ministerstvem spravedlnosti a Nejvyšším státním zastupitelstvím, zpracuje návrh koncepce dozoru státního zastupitelství na místech, kde se vykonává ochranné léčení, a předloží jej vládě. Bude-li tato koncepce vládou schválena, zpracuje Ministerstvo zdravotnictví do šesti měsíců, ve spolupráci s Ministerstvem spravedlnosti, návrh změny zákona o specifických zdravotních službách.

Doporučení č. 10: buď připravit návrh změny zákona o zdravotních službách za účelem vymezení podmínek přípustného použití kamer v nemocnicích, nebo provést kroky v oblasti metodického vedení za účelem ukončení používání kamer

Aktuální vyjádření: Ministerstvo zdravotnictví do 31.12.2020, ve spolupráci s Úřadem pro ochranu osobních údajů, zpracuje doporučení pro poskytovatele zdravotních služeb definující podmínky pro použití kamer v nemocnicích.

Doporučení č. 14: připravit návrh novely § 88 odst. 1 písm. a) zákona o specifických zdravotních službách tak, aby obsahoval zásadu svobodného a informovaného souhlasu také v případě ochranného léčení, případné výjimky stanovil jasně a vyžadoval pro ně odůvodněné rozhodnutí o nedobrovolné léčbě a upravoval možnost odvolání proti němu k nezávislému orgánu

Aktuální vyjádření: Ministerstvo zdravotnictví do 31.12.2021 zpracuje návrh novely zákona o specifických zdravotních službách, obsahující novou právní úpravu výkonu ochranného léčení tak, aby odpovídala judikatuře Evropského soudu pro lidská práva (viz též vyjádření k doporučení č. 1).

Doporučení č. 15: analyzovat dostupnost a účinnost existujících nástrojů ochrany (civilní nebo správní soud) pacientů, kteří odporují rozhodnutí opatrovníka nebo poskytovatele/lékaře o jejich psychiatrické léčbě, a v návaznosti na výsledek analýzy buď připravit metodický a informační materiál pro poskytovatele a pacienty, jak tyto nástroje





účinně využívat v klinické praxi, anebo připravit návrh novely zákona o zdravotních službách a zakotvit nástroj nový

Aktuální vyjádření: Ministerstvo zdravotnictví do 31.12.2020 zpracuje analýzu dostupnosti a účinnosti existujících nástrojů ochrany (civilní nebo správní soud) pacientů, kteří odporují rozhodnutí opatrovníka nebo poskytovatele/lékaře o jejich psychiatrické léčbě, a v návaznosti na výsledek analýzy do 30.6.2021 buď připraví metodický a informační materiál pro poskytovatele a pacienty, jak tyto nástroje účinně využívat v klinické praxi, anebo připraví návrh novely zákona o zdravotních službách, ve kterém navrhne zakotvit nový nástroj.

Doporučení č. 16: shrnout právní pravidla léčby duševních poruch bez souhlasu do metodického materiálu pro poskytovatele zdravotních služeb

Aktuální vyjádření: Ministerstvo zdravotnictví do 31.12.2020 zpracuje doporučení pro poskytovatele zdravotních služeb shrnující pravidla léčby duševních poruch bez souhlasu.

Doporučení č. 19: připravit konkrétní a časově ukotvený plán zlepšení personální situace následné psychiatrické péče obecně a pracovišť poskytujících ochranné léčení zvláště

Aktuální vyjádření: Ministerstvo zdravotnictví v posledním období vyvíjí velké úsilí ke zlepšení personální situace ve zdravotnictví obecně a v psychiatrické péči zvláště. V důsledku vládou schváleného navýšení plateb pro lékařské fakulty dochází k navýšení počtu studentů oboru všeobecné lékařství. Zvyšují se platy ve zdravotnictví a nemocnice dostávají podle úhradové vyhlášky navýšené platby na pokrytí osobních nákladů, přičemž nárůst úhrad z veřejného zdravotního pojištění pro psychiatrické nemocnice je nadstandardní. Psychiatrická péče patří k našim prioritám v oblasti dotační politiky. V rámci reformy psychiatrické péče pracuje na destigmatizaci práce v psychiatrii. V rámci dotací na postgraduální, specializační, vzdělávání lékařů formou tzv. rezidenčních míst každoročně podporujeme specializační vzdělávání v specializačních oborech psychiatrie a dětská a dorostová psychiatrie. V loňském roce byla zřízena pracovní skupina k personální stabilizaci a náboru zaměstnanců ve zdravotnictví, která analyzuje stávající situaci a pravidelně projednává návrhy opatření k zlepšení personální situace ve zdravotnictví.

Doporučení č. 21: formou metodického vedení stanovit parametry evidence o použití EKT a vést na základě těchto dat národní přehled

Aktuální vyjádření: Ministerstvo zdravotnictví do 31.12.2020 vydá ve Věstníku MZ doporučení pro poskytovatele zdravotních služeb o minimálním standardu evidence





použití elektrokonvulzivní léčby ve zdravotnické dokumentaci pacienta a o hlášení počtu použití elektrokonvulzivní léčby a počtu pacientů, u kterých byla použita, Ministerstvu zdravotnictví vždy jednou za rok.

Doporučení č. 23: buď zlepšit definici farmakologického omezení v zákoně o zdravotních službách, nebo metodickým vedením usměrnit výklad zákona tak, aby zahrnoval definici podle CPT

Aktuální vyjádření: Ministerstvo zdravotnictví do 30.6.2020 předloží vládě návrh novely zákona o zdravotních službách, který je v současnosti dokončován. V rámci přípravy tohoto návrhu zákona již byly zpracovány změny, jejichž obsahem je také úprava definice farmakologického omezení v § 39 odst. 1 písm. f) zákona o zdravotních službách tak, aby odpovídala pojetí dle standardů CPT.

Doporučení č. 28: z pozice gestora zdravotnictví i garanta reformy psychiatrické péče zajistit, že postup v reformě psychiatrické péče v roce 2019 a 2020 nebude znamenat zhoršení podmínek poskytování péče v psychiatrických nemocnicích

Aktuální vyjádření: Ministerstvo zdravotnictví dohlíží na realizaci tzv. transformačních plánů prostřednictvím výkonného výboru reformy psychiatrické péče. Na transformační proces dohlíží reálně také zdravotní pojišťovny v rámci nasmlouvání zdravotních služeb hrazených z veřejného zdravotního pojištění. Je tak důkladně dohlíženo na to, aby v důsledku vznik nových pracovišť, resp. nových typů služeb nedocházelo k tomu, že se zhorší personální zajištění stávajících poskytovatelů psychiatrické péče a jejich služeb.

Doporučení č. 30: připravit návrh změny zákona o zdravotních službách tak, aby stanovil výjimku z povinné mlčenlivosti pro případy oznamování a sdělování informací o špatném zacházení a dále stanovil povinnost poskytovatele oznamovat zjištění známek špatného zacházení

Aktuální vyjádření: Ministerstvo zdravotnictví do 30.6.2020 předloží vládě návrh novely zákona o zdravotních službách, který je v současnosti dokončován. V rámci přípravy tohoto návrhu zákona již byly zpracovány změny, jejichž obsahem je také výjimka z povinné mlčenlivosti pro případy oznamování a sdělování informací o špatném zacházení a dále povinnost poskytovatele zdravotních služeb oznamovat zjištění známek špatného zacházení.

Doporučení č. 31: vydat doporučení pro poskytovatele zdravotních služeb při ošetření osob omezených na svobodě a zveřejnit je ve Věstníku MZ (vysvětlit důraz na důvěrnost vyšetření a parametry zprávy a možnosti hlášení případů státnímu zástupci





MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

Aktuální vyjádření: Ministerstvo zdravotnictví do 6 měsíců po publikaci novely zákona o zdravotních službách (viz vyjádření k doporučení č. 30) vydá ve Věstníku MZ doporučení pro poskytovatele zdravotních služeb při ošetření osob omezených na svobodě, u kterých byly zjištěny známky špatného zacházení, jak tuto skutečnost oznámit.

Vážená paní veřejná ochránkyně práv, všechny tyto body můžeme samozřejmě blíže projednat na našem setkání dne 13. ledna 2020.

S pozdravem

Vážená paní
Mgr. Anna Šabatová, Ph.D.
Veřejná ochránkyně práv
Údolní 658/39
602 00 Brno



Ministerstvo zdravotnictví, Palackého náměstí 375/4, 128 01 Praha 2
tel./fax: +420 224 971 111, e-mail: mzcr@mzcr.cz, www.mzcr.cz